108. MEKTUP

١٠٨ – ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الثَّامِنُ وَالْمِائَةُ : اِلَى السَّيِّدِ أَحْمَدَ فِى بَيَانِ اَنَّ النُّبُوَّةَ أَفْضَلُ مِنَ الْوِلاَيَةِ عَلَى عَكْسِ مَا قِيلَ اِنَّ الْوِلاَيَةَ أَفْضَلُ مِنَ النُّبُوَّةِ ﴾

ثَبَّتَنَا اللهُ سُبْحَانَهُ وَاِيَّاكُمْ وَجَمِيعَ الْمُسْلِمِينَ عَلَى مُتَابَعَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ مِنَ الصَّلَوَاتِ أَفْضَلُهَا وَمِنَ التَّسْلِيمَاتِ أَكْمَلُهَا قَالَ بَعْضُ الْمَشَائِخِ وَقْتَ السُّكْرِ اِنَّ الْوِلاَيَةَ أَفْضَلُ مِنَ النُّبُوَّةِ وَأَرَادَ بَعْضُهُمْ بِهَذِهِ الْوِلاَيَةِ وِلاَيَةَ النَّبِيِّ لِيَرْتَفِعَ وَهْمُ أَفْضَلِيَّةِ الْوَلِيِّ مِنَ النَّبِيِّ وَلكِنَّ الْأَمْرَ عَلَى الْعَكْسِ فِى الْحَقِيقَةِ فَاِنَّ نُبُوَّةَ نَبِيٍّ أَفْضَلُ مِنْ وِلاَيَتِهِ وَفِى الْوِلاَيَةِ اِنَّمَا لاَ يُمْكِنُ التَّوَجُّهُ اِلَى الْخَلْقِ مِنْ ضَيْقِ الصَّدْرِ وَفِى النُّبُوَّةِ تَمَامُ انْشِرَاحِ الصَّدْرِ بِحَيْثُ لاَيَكُونُ التَّوَجُّهُ اِلَى الْحَقِّ مَانِعًا مِنَ التَّوَجُّهِ اِلَى الْخَلْقِ فَقَطْ حَتَّى تَتَرَجَّحُ الْوِلاَيَةُ بِسَبَبِهِ عَلَيْهَا لِكَوْنِ التَّوَجُّهِ فِيهَا اِلَى الْحَقِّ عِيَاذًا بِاللهِ سُبْحَانَهُ مِنْ هَذَا الْكَلاَمِ فَاِنَّ التَّوَجُّهَ اِلَى الْخَلْقِ وَحْدَهُ مَرْتَبَةُ الْعَوَامِّ كَالْاَنْعَامِ وَشَأْنُ النُّبُوَّةِ أَعْلَى وَأَجَلُّ مِنْ ذَلِكَ وَفَهْمُ هَذَا الْمَعْنَى اِنْ كَانَ عَسِيرًا فَاِنَّمَا هُوَ بِالنِّسْبَةِ اِلَى أَرْبَابِ السُّكْرِ وَاَمَّا الْاَكَابِرُ مُسْتَقِيمُوا الْاَحْوَالِ فَهُمْ مُمْتَازُونَ بِمَعْرِفَةِ ذَلِكَ ﴿ع﴾: هَنِيئًا لِاَرْبَابِ النَّعِيمِ نَعِيمُهَا * وَبَقِيَّةُ الْمَقْصُودِ اَنَّ الشَّيْخَ مِيَانْ عَبْدَ اللهِ ابْنَ الشَّيْخِ مِيَانْ عَبْدِ الرَّحِيمِ لَهُ قَرَابَةٌ قَرِيبَةٌ لِهَذَا الْفَقِيرِ وَكَانَ وَالِدُهُ مُلاَزِمًا لِبَهَادِرْخَانْ مُدَّةً كَثِيرَةً وَلَهُ احْتِيَاجٌ وَهُوَمَعْذُورٌ عَاجِزٌ عَنِ الْكَسْبِ لِكَوْنِهِ ضَرِيرًا وَقَدْ أَرْسَلَ ابْنَهُ لِيَكُونَ عِنْدَ بَهَادِرْخَانْ فَاِنْ صَدَرَتْ مِنْ ذَلِكَ الْجَانِبِ اَيْضًا اِشَارَةٌ فِى هَذَا الْبَابِ لَكَانَ حَسَنًا وَالسَّلاَمُ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Seyyid Ahmed'e yazılmış olup *"Velâyet nübüvvetten üstündür"* sözünün aksine nübüvvetin velâyetten üstün olduğunu açıklamaktadır.

Allah Subhânehû Peygamberlerin Efendisi'ne (Sallallâhu Aleyhi ve Sellem) tâbi olma konusunda sizi ve tüm Müslümanları sabit kılsın.

Meşayihtan bazısı sekr halindeyken velâyetin nübüvvetten üstün olduğunu söylemiştir. Bazıları da velînin peygamberden üstün olduğu vehmini ortadan kaldırmak için buradaki velâyetle Peygamberin velâyetini kastetmiştir[142]. Ancak mesele gerçekte tam tersidir. Çünkü peygamberin nübüvveti, velâyetinden üstündür. Velâyette göğüs darlığından dolayı halka teveccüh mümkün olmaz. Nübüvvette ise tam bir inşirah/göğüs genişliği vardır. Şöyle ki; Hakk Subhânehû'ya teveccüh halka teveccühe; halka teveccüh de Hakk Subhânehû'ya teveccühe engel olmaz.

Nübüvvetteki teveccüh yalnızca halka değildir ki bu sebeple velâyet nübüvvetten üstün tutulsun. Çünkü nübüvvetteki teveccühün içinde Hakk'a teveccüh de vardır.

Bu sözlerden Allah Subhânehû'ya sığınırız.

Yalnızca halka teveccüh, davar gibi olan avamın mertebesidir. Nübüvvet şanı ise bundan yüce ve şerefli bir mertebedir.

Bu mananın anlaşılması şayet zorsa bu zorluk sekr ehline göredir. Halleri istikamet üzere olan büyüklere gelince onlar bu mananın bilinmesinde ayrıcalıklı bir yerdedirler.

"Nimet sahiplerine kutlu olsun ulaştıkları nimetler!" (Şiir).

---

142 Velînin peygamberden üstün olduğu vehmini ortadan kaldırmak için "Velâyet nübüvvetten üstündür" sözündeki *velâyet* ile kastolunanın Peygamberin kendi velâyeti olduğu ileri sürülerek Peygamberin velâyetinin nübüvvetinden üstün olduğu söylenmiştir.

Bâkî merâmımız Şeyh Miyân Abdurrahim'in oğlu Şeyh Miyân Abdullah, bu fakirin çok yakın bir akrabasıdır. Babası uzun süre Bahadır Han ile birlikte çalışmıştır. Şimdi bu dostum ihtiyaç sahibidir ve âmâ olması sebebiyle çalışamamaktadır. Oğlunu yanında kalsın diye Bahadır Han'a gönderdi. Sizin tarafınızdan da bir işaret olursa çok iyi olur.

Vesselam.

KELİME ANLAMI

108. ≺ اَلْمَكْتُوبُ الثَّامِنُ وَالْمِائَةُ: **Yüz sekizinci mektup** اِلَى السَّيِّدِ أَحْمَدَ **Seyyid Ahmed'e yazılmıştır** *(Neyle alâkalıdır?)* فِي بَيَانِ **Şunun beyanıyla alâkalıdır:** اَنَّ النُّبُوَّةَ **Şüphesiz peygamberlik** *(Nedir?)* أَفْضَلُ مِنَ الْوَلَايَةِ **Velâyetten daha üstündür** عَلَى عَكْسِ مَا **O şeyin aksine ki;** قِيلَ **Denildi:** *(Nedir o?)* اِنَّ الْوَلَايَةَ **Şüphesiz velâyet** *(Nedir?)* أَفْضَلُ مِنَ النُّبُوَّةِ **Nübüvvetten daha üstündür** ≻

ثَبَّتَنَا اللهُ سُبْحَانَهُ Allah Sübhânehû, bizi sabit kılsın وَاِيَّاكُمْ Ve sizi وَجَمِيعَ الْمُسْلِمِينَ Ve tüm Müslümanları *(Ne üzerine?)* عَلَى مُتَابَعَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ Peygamberlerin Efendisi'ne ittiba üzerine عَلَيْهِ وَعَلَى آلِه Ona ve âline olsun *(Ne?)* مِنَ الصَّلَوَاتِ أَفْضَلُهَا Salâtların en fazîletlisi وَمِنَ التَّسْلِيمَاتِ أَكْمَلُهَا Ve selamların en tamamı قَالَ بَعْضُ الْمَشَائِخِ Bazı şeyhler demiştir: *(Ne zaman?)* وَقْتَ السُّكْرِ Sekir anında *(Ne demiştir?)* اِنَّ الْوَلَايَةَ Kuşkusuz velâyet *(Nedir?)* أَفْضَلُ مِنَ النُّبُوَّةِ Nübüvvetten daha üstündür وَأَرَادَ بَعْضُهُمْ Bazısı kastetmiştir *(Neyle?)* بِهَذِهِ الْوَلَايَةِ Bu velâyetle *(Neyi?)* وَلَايَةَ النَّبِيِّ Peygamberin velâyetini *(Niçin?)* لِيَرْتَفِعَ Kalksın için *(Ne?)* وَهْمُ أَفْضَلِيَّةِ الْوَلِيِّ Velînin üstün oluşu vehmini *(Kimden?)* مِنَ النَّبِيِّ Nebîden وَلَكِنَّ الْأَمْرَ Fakat durum عَلَى الْعَكْسِ Tam tersinedir *(Nerede?)* فِي الْحَقِيقَةِ Hakîkatte فَاِنَّ نُبُوَّةَ نَبِيٍّ Zira peygamberin, peygamberliği *(Nedir?)* أَفْضَلُ مِنْ وَلَايَتِه Velâyetinden daha üstündür وَفِي الْوَلَايَةِ Velâyette اِنَّمَا لَا يُمْكِنُ Mümkün olmaz *(Ne?)* اَلتَّوَجُّهُ اِلَى الْخَلْقِ Halka

teveccüh *(Neden?)* مِنْ ضَيْقِ الصَّدْرِ Göğüs darlığından وَفِى النُّبُوَّةِ Nübüvvette ise vardır *(Ne?)* تَمَامُ انْشِرَاحِ الصَّدْرِ Tam bir göğüs genişliği بِحَيْثُ Öyle ki; لاَيَكُونُ مَانِعًا مِنَ التَّوَجُّهِ Teveccüh olmaz *(Neye?)* اِلَى الْحَقِّ Hakk'a *(Ne olmaz?)* التَّوَجُّهُ Teveccühe mâni *(Neye?)* اِلَى الْخَلْقِ Halka وَلاَ التَّوَجُّهُ اِلَى الْخَلْقِ Halka teveccüh de değildir *(Ne?)* مَانِعًا Mâni *(Neye?)* مِنَ التَّوَجُّهِ Teveccühe *(Neye teveccühe?)* اِلَى الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Hak Sübhânehû'ye وَلَيْسَ التَّوَجُّهُ Teveccüh değildir *(Nerede?)* فِي النُّبُوَّةِ Nübüvvette *(Neye değildir?)* اِلَى الْخَلْقِ Halka فَقَطْ Sadece حَتَّى تَتَرَجَّحَ Ta ki; ağır bassın *(Ne?)* اَلْوَلاَيَةُ Velâyet *(Neden?)* بِسَبَبِهِ O teveccüh sebebiyle *(Neye?)* عَلَيْهَا Nübüvvet üzerine *(Niçin?)* لِكَوْنِ التَّوَجُّهِ فِيهَا Ondaki teveccüh olduğu için *(Neye?)* اِلَى الْحَقِّ Hakk'a عِيَاذًا بِاللهِ سُبْحَانَهُ Allah Sübhânehû'ye sığınırız *(Neden?)* مِنْ هَذَا الْكَلاَمِ Bu sözden فَاِنَّ التَّوَجُّهَ اِلَى الْخَلْقِ Zira halka teveccüh وَحْدَهُ Yalnızca *(Nedir?)* مَرْتَبَةُ الْعَوَامِّ Avamın mertebesidir *(Öyle avam ki;)* كَالْاَنْعَامِ Hayvanlar gibi olan وَشَأْنُ النُّبُوَّةِ Nübüvvetin şânı *(Nedir?)* أَعْلَى وَأَجَلُّ Daha yüce ve şereflidir *(Neden?)* مِنْ ذَلِكَ Bu mertebeden وَفَهْمُ هَذَا الْمَعْنَى Bu manayı anlamak اِنْ كَانَ عَسِيرًا Şayet zorsa فَاِنَّمَا هُوَ Ancak o zorluk بِالنِّسْبَةِ اِلَى أَرْبَابِ السُّكْرِ Sekir erbâbına nispetledir وَأَمَّا الْاَكَابِرُ Büyüklere gelince *(Öyle büyükler ki;)* مُسْتَقِيمُوا الْاَحْوَالِ Halleri istikâmet üzere olan فَهُمْ مُمْتَازُونَ Onlar, imtiyazlıdırlar *(Neyle?)* بِمَعْرِفَةِ ذَلِكَ Bu manayı bilmekle

(ع): Mısra:

وَبَقِيَّةٌ هَنِيئًا Kutlu olsun *(Kime?)* لِأَرْبَابِ النَّعِيمِ Saadet erbâbına *(Ne?)* نَعِيمُهَا Refahları

الْمَقْصُودِ Son sözümüz: اَنَّ الشَّيْخَ مِيَانْ عَبْدَ اللهِ Şeyh Miyân Abdullah اِبْنَ الشَّيْخِ مِيَانْ عَبْدِ الرَّحِيمِ Ki Şeyh Miyan Abdürrahîm'in oğludur لَهُ قَرَابَةٌ قَرِيبَةٌ Onun yakın akrabalığı vardır *(Kimle?)* لِهَذَا الْفَقِيرِ Bu fakirle وَكَانَ وَالِدُهُ Onun babası idi *(Ne?)* مُلاَزِمًا Yakın *(Kime?)* لِبَهَادِرْ خَانْ Bahadır Hân'a *(Ne kadar?)* مُدَّةً كَثِيرَةً Uzun müddet وَلَهُ اِحْتِيَاجٌ O şu an muhtaç durumdadır وَهُوَمَعْذُورٌ Ve mâzurdur عَاجِزٌ عَنِ الْكَسْبِ Çalışmaktan âcizdir *(Niçin?)* لِكَوْنِهِ ضَرِيرًا Âma olduğu için وَقَدْ أَرْسَلَ Göndermiştir

(Kimi?) اِبْنَهُ Oğlunu *(Niçin?)* لِيَكُونَ عِنْدَ بَهَادِرْ خَانْ Bahadır Hân'ın yanında kalması için فَاِنْ صَدَرَتْ Eğer sâdır olursa *(Nereden?)* مِنْ ذَلِكَ الْجَانِبِ Bu taraftan / sizin tarafınızdan اَيْضًا Aynı şekilde *(Ne sâdır olursa?)* اِشَارَةٌ فِى هَذَا الْبَابِ Bu konuda bir işaret لَكَانَ حَسَنًا Çok iyi olur وَالسَّلَامُ Selamlar...

